

علیه منافع ملی

نگاهی به باز نمود سفر رئیس جمهور در لنز رسانه‌های مخالف دولت و ضد انقلاب

امیر فرشایف

روال معمول کار رسانه‌ای این گونه است که ابتدا رخدادی در عالم واقع محقق می‌شود و رسانه، آن رخداد را در قالب‌های مختلفی تبدیل به خبر می‌کند و وقتی آن خبر، به هر دلیلی - اعم از اولویت ذاتی یا رویکرد رسانه‌ای - امتداد پیدا کرد، تبدیل به روند خبری می‌شود و این روند خبری، تصویری ساخته و پرداخته رسانه است. اما این تنها صورت کار رسانه‌ای نیست و عکس آن هم بسیار پیش آمده که اتفاق افتاده، یعنی رسانه، پیش از رخداد آن را بر ساخته یا به آن جهت داده است که آن هم باز موضوعی رایج، رسمیت یافته و مقبول است؛ و چه بسا صاحب نظرانی که از قضا، همین مورد اخیر را رسالت اصیل خبرنگاری و کنش حقیقی رسانه‌ای قلمداد و مورد نخست را امری فرعی تلقی می‌کنند، هر چند که از ملاحظات اخلاقی معطوف به آن نیز نباید گذشت. در مورد این موضوع، همچنین باید خاطر نشان کرد که عواملی همچون ماهیت و اهداف رسانه و وابستگی‌های جناحی آن، عمیقاً در بر ساخت رخداد و تأثیر رسانه بر عالم واقع مؤثر است؛ چرا که هر گروه، صنف و جناح سیاسی صاحب رسانه‌ای از طریق ابزار و دستگاه ادراک سازی و تصویر پردازی خود سعی می‌کند تا اهداف و منویات حزب و سازمان متبوع خود را در عمل محقق کند.

با این مقدمات، با سهولت بیشتری می‌توان به باز نمود سفر آیت ا... رئیس به روسیه در رسانه‌های فارسی زبان و تحلیل رویکردها و اهداف آنها پرداخت؛ چرا که در حالی که سفر و دیداری هنوز انجام نشده و نشریات و پایگاه‌های خبری برخی جریان‌های داخلی و خارجی به استقبال آن رفته و پیش از وقوع «رخداد» به بر ساخت تصویر یا تصاویر مطلوب خود مشغولند و سعی دارند بر حسب اراده خود بر آن اثر گذاشته و جهت مطلوب خود را به آن بدهند.

■ نگاهی به تصویر پردازی رسانه‌های مخالف دولت و ضد انقلاب

پس از انتشار خبر ابراز امیدواری ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه در دیدار با نخست وزیر یونان درباره پذیرش دعوت وی از آیت ا... رئیس برای سفر به روسیه و اظهارات سخنگوی دولت مبنی بر سفر رئیس جمهور کشورمان به روسیه در ابتدای سال میلادی، رسانه‌ها روند بر ساخت ادراک مطلوب خود، حول این سفر را آغاز کردند. البته محمل‌های دیگری هم وجود داشت که باعث شد این ادراک سازی به طور ممتد و مستمر و به صورت یک روند خبری باز نمایی شود که در ادامه به برخی از آنها اشاره خواهد شد.

تصویری که در رسانه‌های داخلی از این دعوت و سفر قریب الوقوع منعکس شد، تصویر یک سفر دیپلماتیک مرسوم و در عین حال، توازن بخش میان غرب و شرق بود که می‌تواند به اهدافی در حوزه مسائل منطقه‌ای و روابط اقتصادی از جمله راه‌های ایجاد و تقویت امنیت پایدار و ثبات در منطقه، تقویت روابط مالی و تضعیف سلطه پولی امریکا منجر شود. اما ملاحظه می‌شود که رسانه‌های برخی محافل و جریان‌های داخلی، همسو با جریان ضد انقلاب، در پی باز نمایی تصویری متفاوت هستند که در اینجا به ذکر بخشی از محتوای عملیات روانی عجیب این جریان‌ها پرداخته خواهد شد.

تمام تولیدات رسانه‌های برخی احزاب داخلی مخالف دولت یا رسانه‌های معاند خارج نشین، حول محور یک گزاره می‌چرخد و آن تصویر «ایران؛ مستعمره روسیه» است و سایر القائات ایشان را باید متفرع بر آن دانست. به بیان دیگر، تصویر «ایران؛ مستعمره روسیه» را می‌توان یک کلان روند عملیات روانی دانست و سایر گزاره‌ها را به عنوان خرده روندهایی برای پشتیبانی از این محور اصلی در نظر گرفت. البته لازم به توضیح است که این

خرده روندها، نسبت به گزاره اصلی، خرد و فرعی تلقی می‌شوند و ممکن است در مواقعی خود به عنوان محور اصلی عملیات روانی باز نمایی شوند. این گزاره‌های مذکور عبارتند از: روسیه صرفاً به دنبال مهندسی مذاکرات برای تأمین منافع خود است و به هیچ وجه قابل اتکا نیست، روسیه خود پیشنهاد دهنده بیشترین قطعنامه‌های ضد ایرانی در شورای امنیت سازمان ملل بوده است، سیاست پوتین در سوریه در مواقع بسیاری همسو با صهیونیست‌ها و علیه ایران بوده، روسیه در حوزه انرژی، رقیب و مخالف صادرات نفت و گاز ما به اروپا است، این دیدار در راستای سیاست نگاه به شرق ایران و به عنوان محور سیاست خارجی جمهوری اسلامی صورت می‌گیرد، عنان مذاکرات ما در وین به دست نماینده روسیه است، روسیه نشان داده همواره به دنبال ایرانی ضعیف است، روس‌ها در ترور سردار شهید سلیمانی نیز شریک هستند. ایران هم در مذاکرات وین و هم در این سفر مذکور، وجه المصلحه غرب و روسیه بر سر موضوع اوکراین خواهد شد. امریکاستیزی جمهوری اسلامی، کشور را عملاً به ورطه وابستگی به روس‌ها کشانده است و....

پیش از تحلیل رویکردها و مقاصد و اغراض این رسانه‌ها، بهتر است به محمل‌های باز نمود چنین تصویر یا تصاویری از یک سفری که هنوز صورت نگرفته، به مثابه زمینه عملیات روانی این رسانه‌ها اشاره کرد. این ادراک سازی، منطقاً در بستر یک محمل و یک خبر - یعنی به صرف خبر سفر رئیس به روسیه - نمی‌تواند شکل بگیرد؛ بلکه محمل‌های متعددی دارد؛ زیرا صرف یک خبر درباره سفری در آینده، به هیچ وجه ظرفیت ایجاد چنین فضایی ندارد. در اینجا به سه محور و محمل کلان برای کنش رسانه‌ای این جریان‌ها اشاره می‌شود:

محمل و بستر نخست عملیات روانی جریان‌های دوم خردادی

BBC NEWS | فارسی

صفحه اول کرونا پخش زنده ویدیو تلویزیون رادیو ایران افغانستان جهان هنر ورزش اقتصاد دانش ناظران می‌گویند

همزمانی سفر ابراهیم رئیسی به روسیه با مذاکرات هسته‌ای به چه معناست؟

ویژه نامه سفر رئیس جمهور به روسیه □ دی ماه ۱۴۰۰